

L'EXPRESSIÓ ARQUITECTÒNICA DEL BLOC. Exemples

J.Llorens - ETSAB/UPC

El bloc vist caracteritza les superfícies perquè les fragmenta tot i conferint l'aspecte i la textura del formigó. Fragmentar les superfícies és un recurs per controlar-ne la qualitat.

1 Frank Lloyd Wright: Storer House, 1923. La fragmentació de la superfície dona una subtextura a la peça. Els junts queden en segon terme i donen qualitat als murs sense controlar gaire els acabats. Elimina les arestes substituint-les per línies trencades amb la qual cosa domina més la textura general i la qualitat dels dibuixos. En l'interior de la sala d'estar contribueixen a que no quedi absorbida visualment per les peces de formigó, tot i que són relativament grans (40,5 x 40,5 cm). Es va anomenar "Textile Block" pel caràcter repetitiu d'un dibuix determinat i per la seva textura visual, similar a la d'un teixit.

2 Frank L. Wright, 1924: Casa Charles Ennis, Los Angeles. Combina els blocs llisos amb els blocs texturats (o "tèxtils") que conformen uns dibuixos superposats als junts. La volumetria paral·lelepípedica propiciada pel bloc, conjuntament amb les terrasses a diferents nivells, integren l'edifici en l'entorn, tot i que el material no hi té res que veure.

3 J.M. Jujol 1926: Santuari de Montserrat a Montferri, amb arcs, voltes parabòliques, pilastres i contraforts, per superar els condicionaments de les solucions tradicionals, suprimint parets transversals, aproximant-se al gòtic.

4 Louis Kahn 1954, Art Gallery i 1959, Unitarian Church: les superfícies llises de formigó han d'estar molt ben executades per que tinguin qualitat. Les superfícies de bloc permeten un nivell d'execució menys precís i rigorós per què els junts són l'element dominant de la textura. La llum zenital o les llums rasants acusen més les irregularitats de les parets. La dimensió dels junts verticals refosos dona més qualitat al conjunt contrastant la superfície amb l'element refós i fosc. Cal tenir present que la qualitat resultant depèn molt de la forma d'il·luminar l'espai. Amb llum zenital o lateral rasant s'han de controlar molt els junts horitzontals i verticals.

5 Louis Kahn 1955, Trenton Bath House: les humitats i altres factors que deterioren la paret queden en segon terme gràcies als junts dels blocs més clars, els junts de dilatació i els acabaments superiors del mur.

6 Mario Botta 1975/76, habitatge unifamiliar a Ligornetto: l'especejament normal de les parets es pot alterar amb una composició d'ordre superior, per exemple amb franges de colors diferents. Es pot donar encara més intencionalitat emfatitzant la junta que separa les dues franges.

7 Martorell, Bohigas & Machay 1981, Casa Serras Canovelles: El volum massís del sòcol i la part posterior oposat a la transparència de la pèrgola i tribuna de vidre.

8 Herman Hertzberger, 1983: les escoles Apollo d'Amsterdam estan plantejades amb molta flexibilitat per socialitzar les activitats docents. S'aconsegueix estructurant els espais a partir dels blocs de formigó, que a Holanda són més petits, per a poder ser manipulats amb una sola mà.

9 Tadao Ando 1984, centre comercial Time's, Kioto: Un cercol de formigó vist de 40 cm fa de llinda. El disseny de les escales és un problema del projecte amb bloc de formigó perquè les dimensions del bloc depenen del procés de fabricació, el transport i la posada en obra. En canvi, les proporcions i pendent de l'escala

depenen de la longitud del pas de la persona. Una solució és fer l'escala diferent, com en aquest cas: separada i de formigó.

10 Llorens & Soldevila, 1985: Casa Riera, Alella. Els blocs llisos de formigó gris proporcionen l'aspecte interior i exterior. Les dimensions dels blocs imposen la modulació.

11 Frank Gehry 1986/89, Sirmai-Peterson Residence: combina les textures de la volumetria fragmentada i de l'especejament. El terra no està especejat, ja que seria difícil que s'avingués amb els paraments.

12 Takao Shiotsuka Atelier, Oita, 2009: Casa d'estiueig a Honjo, basada totalment en el bloc de formigó. Respon al silenci de l'entorn en que es situa amb la senzillesa del plantejament i l'austeritat dels detalls prescindint d'elements innecessaris.